

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.305/2019/6.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits Andás bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Hevesi Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Hevesi Márta ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Fehér Zsolt jogtanácsos

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla, 14.Gf.40.596/2018/4/II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék, 30.G.41.980/2016/64. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 314.515 (háromszáztizennégyezer-ötszáztizenöt) forint felülvizsgálati eljárási költséget. Megállapítja, hogy az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 990.600 (kilencszázkilencvenezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, az alperes jogelődje 2012. augusztus 3-án az Európai Unió által támogatott, „Új tartalomfejlesztések a közoktatásban” című pályázatot írt ki. A pályázati útmutató alapján a pályázat beadását megelőzően előkészítő tevékenységként kötelező volt pedagógiai és fejlesztési terv elkészítése. A projekt előkészítés költségei elszámolhatók voltak a pályázati felhívás megjelenésének napjától.
- [2] A felperes 2012. december 21-én nyújtotta be a pályázatát az alperesi jogelőd mint irányító hatóság nevében eljáró közreműködő szervezethez). A pályázata benyújtása érdekében 2013. február és

május hónapokban a pedagógiai és a fejlesztési tervdokumentációk előkészítői tervei elkészítéséért, valamint pályázat készítésért összesen 9.906.000 forintot fizetett ki két társaság részére.

- [3] A pályázatok elbírálása egy szakaszban történt, standard kiválasztási eljárásrendben. A pályázók a pályázatok tartalma alapján pontokat szerezhettek a pályázati útmutatóban közzétett pontozási rendszer szerint. A pályázatok tartalmuk értékelése után, egymáshoz mérten, a megítélt összpontszámok szerint állították sorrendbe. Az adott esetben a benyújtott pályázatok számára és az igényelt támogatás összegére tekintettel a 100-ból 79,5 vagy ezt meghaladó összpontszámot elérő pályázatok részesülhettek támogatásban.
- [4] A pályázatról a Pályázati útmutató F.4.6. pontja szerint az irányító hatóság vezetője döntött. A közreműködő szervezet 2013. április 3-án kelt levelével értesítette a felperest, hogy a pályázatának elbírálása megtörtént, az szakmailag megfelelt a támogathatósághoz szükséges minimális követelményeknek, azonban forráshiány miatt nem részesülhetett támogatásban, tartaléklistára került. Felperes pályázata 78,5 átlagpontszámot kapott.
- [5] A felperes a 2013. április 15-én kelt, a közreműködő szervezet által 2013. április 24-én iktatott levelében kifogással élt az értékeléssel kapcsolatban. Az alperes jogelődje 2013. május 14-én kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy az április 29-én érkezett kifogás elbírálási határidejét 30 nappal meghosszabbította. A kifogás elbírálás céljából történő továbbítására 2013. július 30-án került sor.
- [6] A felperessel együtt tartaléklistára került az E Kft. (a továbbiakban: Kft.) pályázata is, amely társaság szintén kifogással élt. Ezt követően e társaság tekintetében korrigálásra került az értékelő lap képlethibája, és a módosított pontszám alapján (85 pont) a pályázat támogathatóvá vált, melyről a Kft.-t mint kedvezményezettet 2013. október 10-én tájékoztatták, és megkötötték vele a támogatási szerződést.
- [7] Felperes több alkalommal érdeklődött írásban - eredménytelenül - a kifogásának eredményével kapcsolatban az alperesi jogelődnél. A 2013. augusztus 29. napján kelt, a Miniszterelnökséget vezető államtitkárnak címzett levelében - utalva az előzményekre - kérte a címzettet, hogy a jogszabályban biztosított feladat- és hatáskörében eljárva utasítsa az alperesi jogelődöt a mulasztás pótlására.
- [8] A Miniszterelnökséget vezető miniszter nevében és megbízásából a helyettes államtitkár a 2014. október 18-án kelt határozatával a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 82. § (5) bekezdés a) pontja alapján a kifogásnak helyt adott, és döntésének az irányító hatóság (alperesi jogelőd) részére történő megküldésével kezdeményezte a pályázat értékelési szakba történő

viSSzahelyezését, valamint a határozata figyelembevételével ismételt tartalmi értékelés és ismételt döntés meghozatalát. A határozat indokolásában megállapította, hogy a megítélt pontszámok és azok szöveges indokolásai nem kellően megalapozottak. Az utolsó előtti bekezdésben rögzítette, hogy „...jelen döntésem nem jelenti a pályázat automatikus támogatását. A projektjavaslat támogathatóságáról, az ismételt értékelést követően az Irányító Hatóság hoz döntést. Továbbá a pályázat támogatásának feltétele a támogathatósághoz szükséges forrás rendelkezésre állása.”.

- [9] A felperes pályázata az újraértékelés során 86,5 összpontszámot kapott. Az alperes 2015. június 5-én kelt levelében - hivatkozva többek között a 2007-2013 közötti programozási időszak operatív programjai eredményes zárásával összefüggő 2015. évi feladatokra vonatkozó cselekvési tervről és a Nemzeti Stratégiai Referencia Keret 2014. évi munkatervéről szóló 1051/2014. (II. 7.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 10. pontjára - tájékoztatta a felperest, hogy felülvizsgálta a tartaléklistát, és tekintettel arra, hogy további forráskiosztásra már nincsen reális esély, a tartaléklistát megszüntette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [10] Felperes módosított, másodlagos kereseti kérelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 339. §-a, valamint a Korm. rendelet 82. § (2) bekezdése alapján kártérítés jogcímén az alperes összesen 30.000.001 forint és abból a keresetében megjelölt részösszegek után és időpontoktól számított késedelmi kamat megfizetésére kötelezését kérte. A tőkeösszegből a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező 9.906.000 forintot a pályázat benyújtásával és a pályázaton való részvétellel kapcsolatban felmerült költségei címén igényelte.
- [11] Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperesi jogelőd a pályázatát alulértékelte, valamint kifogását jelentős késedelemmel továbbította az elbírálásra jogosultnak, aki szintén jelentős késedelemmel járt el. A kifogása elbírálására előírt legfeljebb 60 napos határidő 2013. június 28-án lejárt, amely időpontig annak felterjesztésére sem került sor. Amennyiben pályázata eredetileg is megfelelően kerül elbírálásra (az újraértékelés során kapott pontszámot ekkor megkapja), illetve a kifogását határidőben elbírálják, úgy az általa igényelt támogatásban, de legalább a támogatási keret maradványösszegében részesül. A Kft. - kifogása eredményeként - a felperesnél alacsonyabb összpontszámmal kapta meg a támogatást.
- [12] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [13] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

Bizonyítottanak találta az alperes jogszabályi határidők elmulasztásában és a felperes pályázatának alulértékelésében megnyilvánuló jogellenes magatartását, valamint azt, hogy a felperesi kifogás határidőn belüli elbírálása esetén még rendelkezésre állt a támogatási keret, a tartaléklistából kifizetés volt teljesíthető, ezért megállapította, hogy az alperes jogellenes magatartása kihatott a felperes pályázatának elbírálására.

- [14] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét az okozati összefüggés hiányában utasította el. Úgy ítélte meg, a felperesnek mint a gazdasági élet szereplőjének az üzleti kockázata, hogy egy adott esetben vesztes pályázaton történő részvétellel felmerült költségeket viselje. Az érvényesített költségek egyébként is az alperes jogellenes magatartásának tanúsítása előtt merültek fel.
- [15] A felperes fellebbezése folytán eljáró ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett rendelkezését részben megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 9.906.000 forintot és ezen összeg után 2015. március 31-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [16] Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást részben kiegészítette a Pályázati útmutató releváns előírásaival, továbbá a Korm. határozat 10. pontjában foglaltakkal. Aszerint a Kormány 2015. március 31-i határidővel felhívta az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos irányító hatósági feladatok ellátására kijelölt tagjait, hogy gondoskodjanak a tartaléklisták felülvizsgálatáról, és - ha azok alapján kötelezettség már nem vállalható - megszüntetéséről.
- [17] Egyetértett az elsőfokú bírósággal az alperes passzív perbeli legitimációjának fennállása kérdésében. Kifejtette, a felperes jogellenes magatartásként a kifogás késedelmes továbbítására is hivatkozott, a továbbításra pedig a Korm. rendelet 82. § (4) bekezdésének b) pontja alapján az alperes jogelődje volt köteles. Ugyanakkor a Pályázati útmutató alapján az alperesi jogelőd döntése elleni kifogás címzettje a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium volt. A Korm. rendeletnek a kifogás elbírálása idején hatályos 82. § (4) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése értelmében pedig a kifogást a Miniszterelnökséget vezető államtitkár bírálja el, aki nem jogutóda (helyesen: jogelődje) jelen per alperesének. Mindebből következik, hogy a késedelmes továbbítás megtörténtét követően a másodfokú döntés késedelméért nem tehető felelőssé az alperes.
- [18] Egyetértett az ítélőtábla az elsőfokú ítéletnek a jogellenes magatartásra vonatkozó jogi érvelésével annyiban, hogy a kifogásnak a Korm. rendelet 82. § (4) bekezdés b) pontjában meghatározott határidőn túli továbbítása és az alulértékelés - melynek ténye a második értékelés alapján nem lehet vitás - az alperes terhére értékelendő, ezért az azzal okozati összefüggésben keletkezett kárért felelősséggel tartozik. A kifogás elbírálásának késedelme közrehatott a felperes által állított kár bekövetkeztében, annak pedig a másodfokú bíróság álláspontja szerint az rPtk. 344. § (1)

bekezdése alapján nincs relevanciája, hogy a másodfokú döntés késedelméért az alperes nem felel. Ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges.

- [19] Egyetértett abban a kérdésben is az elsőfokú bírósággal, hogy az oksági kapcsolat körében annak van jelentősége, hogy a pályázat határidőben történt elbírálása esetén a felperes hozzájutott volna-e a pályázati támogatáshoz. Kiemelte, a peradatok alapján megállapítható, hogy a támogatási keret még 2013 októberében is rendelkezésre állt, hiszen ekkor tájékoztatták a Kft.-t a pályázata támogathatóságáról. A pályázatok elbírálásának eljárási rendjére és arra is figyelemmel, hogy a 79,5 pontot elérő vagy azt meghaladó pontszámmal rendelkező pályázatok támogatásban részesültek, a késedelmes továbbítás és elbírálás kihatott arra, hogy a pályázat eredményes lett-e. Az alperes jogszerű eljárása esetén a felperesi pályázat a kapott pontszáma alapján támogatásban részesült volna, hiszen olyan adat nem merült fel, ami ennek akadályát képezte volna.
- [20] A kár bekövetkezte vonatkozásában megállapította, hogy előkészítő tevékenységként kötelező volt pedagógiai és fejlesztési terv elkészítése, továbbá ezen költségek és a pályázatírás költsége is - támogatás esetén - az elszámolható költségek közé tartoztak. A megkötött támogatási szerződések szerint az eredményes pályázók a fenti költségeiket ténylegesen el is számolták. Az alperes jogellenes magatartása okán nem került sor a támogatás folyósítására, ebből következően az elszámolás hiánya is az alperes jogellenes magatartására vezethető vissza. Az rPtk. 4. § (4) bekezdése szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett az alperes nem hivatkozhat.
- [21] Az ítélet tábla rámutatott, a kár nem azzal következett be, hogy a felperes a költségeit megfizette, hanem azzal, hogy megghiúsult a megtérülés lehetősége, vagyis elmaradt a várt vagyoni előny. A kár bekövetkeztének időpontja ezért a tartaléklista megszüntetésének ideje (2015. március 31.), mivel ekkor esett el véglegesen a felperes attól, hogy a támogatás folytán a fenti költségei megtérüljenek. A másodfokú bíróság alaptalannak ítélte az alperesnek a kár összesszerűségét vitató érvelését is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] Alperes felülvizsgálati kérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet az rPtk. 339. § (1) bekezdésébe, 344. § (1) bekezdésébe, valamint az 1014/2015. (I. 22.) Korm. rendelet (helyesen: határozat) 8. és 10. pontjába ütközik.
- [23] Alperes arra hivatkozott, a Korm. rendelet 84. § (4) bekezdés b) pontja [helyesen: 82. § (4) bekezdés b) pontja] szerinti közjogi

határidő elmulasztása jelen esetben nem eredményezhette az rPtk. 339. § (1) bekezdése szerinti magánjogi károkozó magatartást. A kereset szerinti vagyoni kár bekövetkezésének ezen „jogszabályi határidő túllépése sem nem eredménye, sem nem következménye, tekintettel arra, hogy a jogerős ítélet szerint a kár bekövetkezésének időpontja a tartalék lista törléséhez kapcsolódik”, ami 2015. március 31. napján történt.

- [24] Arra tekintettel, hogy az alperes a felperes értékelés elleni kifogását nem találta megalapozottnak, kénytelen volt bevárni a másodfokú döntést. Annak meghozatalát követően pedig jogszerűen már nem tudta végrehajtani az újraértékelte pályázat szerinti szerződéskötési, ellenőrzési, illetve beszámoltatási folyamatot, tekintettel arra, hogy a Korm. határozat kötelező erejű rendelkezése eredményeként a felperes pályázatának teljesíthetősége ellehetetlenült. A Korm. határozat alapján az alperes jogszerűen járt el, ami kizárja a jogellenes, károkozó magatartás megállapítását.
- [25] A jogerős ítélet tévesen állapítja meg, hogy az alperes a pályázatot „alulértékelte”. Az értékelés minden pályázat esetén önállóan, és nem a többi pályázóhoz képest történt, egy nem ismert rangsorhoz képest pedig kizárt az alulértékelés. Megalapozatlan az az ítéleti megállapítás is, miszerint egy pályázat szakmai szempontú értékelése jogellenes károkozó magatartásnak minősül. A Korm. rendelet értelmében az értékeléssel szemben jogorvoslatnak van helye, megteremtve a döntéshozatali folyamat esetleges hibáinak kiküszöbölését. Az alperes nem tehető károkozó magatartásért felelőssé pusztán abból az okból, mert a jogorvoslattal felruházott másik szerv a döntését felülvizsgálta, főképpen azért sem, mert annak alapján az alperes új értékelési eljárást folytatott le, és új pontszámítást végzett.
- [26] Az alperes az rPtk. 344. § (1) bekezdésének sérelmét abban jelölte meg, hogy a jogerős ítélet egy olyan szerv kárfelelősségét is megállapította, amely nem állt perben, és amellyel szemben a kereseti kérelem sem volt előterjesztett. A jogerős ítélet alapján az alperesnek regressz joga keletkezik egy olyan „károkozóval” szemben, aki a vele szemben érvényesített igényről nem is tudott.
- [27] Az alperes álláspontja szerint tévesen állapította meg a jogerős ítélet, miszerint a peradatok alapján a támogatási keret 2013 áprilisában nem merült ki. Alperes hivatkozott e körben az iratok között található Összesített Értékelő Táblázat adataira, és arra, hogy az ítélet tábla tévesen értékelte a Kft.-nek 2013 októberében odaítélt támogatást.
- [28] Az alperes szerint a jogerős ítélet tévesen állapította meg az okozati összefüggés fennálltát is. A Pályázati útmutató nem írta elő az alperes részére, hogy a pedagógiai, illetve fejlesztési tervdokumentáció kidolgozására alvállalkozót vegyen igénybe. Utalt e körben az elsőfokú ítélet általa helyesnek tartott indokaira.
- [29] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [30] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [31] A Kúria elsődlegesen rámutat, az rPp. 270. § (2) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Kúriától jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. Magyarország Alaptörvénye T) cikkének (2) bekezdése tartalmazza a jogszabályok felsorolását, amelyek között a kormányhatározat nem szerepel. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (1) bekezdés b) pontja szerint a kormányhatározat közjogi szervezetszabályozó eszköz, normatív határozat, amelyben a Kormány a szervezetét és működését, tevékenységét, valamint cselekvési programját szabályozhatja. Mindebből következik, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Korm. határozat rendelkezésének esetleges téves értékelése, értelmezése, így annak megsértése, valósága esetén sem adna, adhatna alapot a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ezért az alperes e körben előadott érvelését a Kúria nem vizsgálta. Hangsúlyozza azonban, jogerős ítéletében az ítélőtábla nem a tartalékkeret Korm. határozatnak megfelelő 2015. március 31-i megszüntetését, illetve az alperes felperes pályázatának újraértékelésével kapcsolatos magatartását tekintette jogellenesnek. Alperes jogellenes magatartásaként mindkét fokú bíróság egyezően a felperes pályázatának alulértékelését, valamint a kifogás továbbításával kapcsolatos határidő elmulasztását jelölte meg.
- [32] Alperes felülvizsgálati kérelmében kizárólag az rPtk. anyagi jogi szabályainak megsértésére hivatkozott. A jogerős ítélet szerinti tényállás bizonyítékokkal ellentétes voltát állította, nevezetesen azt, hogy a támogatási keret 2013 áprilisában kimerült, és a felperes 2013 októberében már nem részesülhetett volna támogatásban. Ugyanakkor felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként az rPp. 206. § (1) bekezdését nem tüntette fel.
- [33] A Kúria utal az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben írtakra, amelyek értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti

tartalmi követelményekkel. A felülvizsgálati kérelem azon része, amely a fenti tartalmi követelményeknek nem felel meg, érdemben nem vizsgálható. A Kúriának ezért a tényállás iratellenességére vonatkozó hivatkozását figyelmen kívül kellett hagynia, és az alperes felülvizsgálati kérelmét a jogerős ítéletben rögzített tényállás alapján kellett elbírálnia.

- [34] Az alperes az rPtk. 339. (1) bekezdésének sérelmét több okból is állította. Egyrészt arra hivatkozott, hogy a közjogi határidő elmulasztása nem eredményezhetett polgári jogi kártérítő felelősséget, a 2015. március 31-én bekövetkezett kárnak „a kifogás továbbítására nyitva állt jogszabályi határidő túllépése sem nem eredménye, sem nem következménye”, továbbá, hogy egy pályázat jogorvoslattal támadható értékelése, még ha téves is, jogellenes károkozó magatartásnak nem minősülhet.
- [35] A Kúria kiemeli, általában véve egy közjogi határidő elmulasztása is képezheti polgári jogi kártérítési felelősség alapját. Ezt önmagában alátámasztja az rPtk. 349. § (1) bekezdésében szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség intézménye, valamint az rPtk. 339. § (1) bekezdése körében érvényesülő azon alaptétel, miszerint minden károkozó magatartás jogellenes, hacsak más jogszabály az adott károkozást jogszerűnek nem minősíti, vagy a károsult hozzá nem járult a károkozáshoz. A károkozó mentheti ki magát a felelősség alól azzal, hogy bizonyítja, hogy az adott károkozás nem minősül jogellenesnek. Az elsőfokú ítélet alperes által nem cáfolt megállapítása szerint a perben nem merült fel adat arra nézve, hogy mi volt az oka a késedelemnek, azaz az alperesnek a kimentés körében nem volt előadása.
- [36] A Kúria maradéktalanul egyetértett a jogerős ítéletben kifejtettekkel abban, hogy bár a felperes kiadásai az alperes jogellenes magatartását megelőzően keletkeztek, azonban ezen kiadások kárnak csak attól az időponttól minősültek, amikor a megtérülés esélye megghiúsult. Az pedig, hogy a pályázat elkészítésével, benyújtásával szükségszerűen felmerülő, egyébként megtérülő költségek a felperes végleges vagyronvesztéséhez, kárához vezettek, az alperes jogellenes magatartásának tanúsítása után, annak eredményeként következett be.
- [37] Az alperes arra alappal hivatkozott, hogy egy jogorvoslati kérelemmel támadható döntés jogorvoslati eljárás eredményeként történő felülbírálata önmagában - többlet tényállási elem nélkül - általában nem alapozza meg az első fokon eljáró szerv kártérítési felelősségét. Jelen ügyben azonban az eljáró bíróságok nem is önmagában értékelték jogellenes magatartásként a felperes pályázatának alulértékelését (az államtitkári határozat által megállapítottak szerint az eredetileg adott alacsony pontszámok megalapozatlanságát), hanem az alulértékelés mellett azt is figyelembe vették, hogy az alperes a jogszabály által a felterjesztésre előírt, sőt a kifogás elbírálására meghatározott legfeljebb 60 napos határidőn túl terjesztette fel elbírálásra a

kifogást, ezzel eleve megakadályozva annak jogszerű időn belül történő elbírálását. Ez pedig a jogerős ítéletben rögzített tényállás alapján azt eredményezte, hogy a felperes helyett egy olyan, a felperesnél alacsonyabb összpontszámmal rendelkező másik pályázó részesült támogatásban, akinek a kifogását határidőben bírálták el. E körben nincs jelentősége annak, hogy a Kft. kifogásának elbírálására saját hatáskörben került-e sor, mert ha az alperes a felperes kifogását a Korm. rendelet 82. § (4) bekezdés b) pontjában írt 10 napon belül megküldte volna elbírálásra a fejlesztéspolitikáért felelős miniszternek, e körben a pályázat alulértékelésével együttesen értékelendő jogellenesség a terhére nem lett volna megállapítható.

- [38] Alaptalanul hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy azért nincs okozati összefüggés a felperes által érvényesített kár és a megállapított alperesi jogellenes magatartás között, mert a Pályázati útmutató nem írta elő a pályázat benyújtásához szükséges tervdokumentáció elkészítéséhez alvállalkozó igénybevételét. A pályázatírásnak és a kötelezően benyújtandó tervdokumentáció elkészítésének abban az esetben is lett volna költsége, ha azt a felperes maga végzi el saját munkatársaival. Annak költsége szintén elszámolható lett volna a Pályázati útmutató C.3.1. pontja alapján, az ott meghatározott feltételekkel. Tekintettel arra, hogy felperes pályázatának jogszerű elbírálása esetén a megismételt eljárásban kapott pontszám alapján a felperes támogatásban részesült volna, amely esetben ezen költségei (azok elszámolási kötelezettsége mellett) megtérültek volna, az adott esetben a közvetlen ok-okozati összefüggés megléte aggálymentesen megállapítható.
- [39] Alappal hivatkozott e körben a felperes arra, hogy egy pályázat benyújtásával kapcsolatos költségek, kiadások vállalása csak abban az esetben tekinthető a pályázó üzleti kockázatának - függetlenül attól, hogy eredményesen pályázott-e vagy sem - ha a pályázata elbírálása jogszerűen történik, a megmérettetés tisztességes. A pályázónak az üzleti kockázata felmérésekor nyilvánvalóan nem kell számolnia az elbírálás szabálytalanságával. Amennyiben a pályázat elvesztését a kiíró jogellenes magatartása okozza, úgy a pályázó alappal tarthat igényt e költségei megtérítésére.
- [40] Az rPtk. 344. §-ának (1) bekezdése szerint ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges, egymással szemben pedig magatartásuk felróhatósága arányában oszlik meg. Az egyetemlegesség polgári jogi tartalmát az rPtk. 337-338. §-ai szabályozzák, amelyek szerint minden egyetemleges kötelezett az egész szolgáltatással tartozik mindaddig, amíg a jogosultat valamelyikük ki nem elégíti. A jogosult bármelyik kötelezettől követelheti a teljesítést, bármelyiküket perelheti az egész szolgáltatás teljesítése érdekében. Pert indíthat valamennyi kötelezett ellen együttesen, de perelheti őket külön-külön is. A bírói gyakorlat szerint az egyetemleges kötelezettség nem hoz létre szükségképpen egységes (kényszerű) pertársaságot (Legfelsőbb

Bíróság Pfv.V.20.415/2006/7.)). Az adott ügyben sem volt tehát sem anyagi jogi, sem perjogi akadálya annak, hogy a felperes kizárólag az alperessel szemben érvényesítse az igényét, annak ellenére, hogy a kifogás felterjesztését követő késedelmes elbírálásáért az alperes nem felel. Jelen ítélet csak a peres felek vonatkozásában teremt res iudicata-t. Az alperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet állást foglalt a perben nem álló Miniszterelnökség kártérítési felelőssége tárgyában. A jogerős ítélet ilyen megállapítást nem tartalmaz.

- [41] A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [42] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel a Kúria az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes jogi képviseleti díjból álló eljárási költségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján határozta meg. Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján számított felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 56. §-a alapján az állam viseli.
- [43] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. május 21.

. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró